

KOOSKÖLASTUSTABEL

Kooskõlastamisel esitatud märkused ja ettepanekud notariaalselt tõestatud volikirjade registri asutamise väljatöötamise kavatsusele

VTK oli esitatud kooskõlastamiseks ministeeriumidele ja arvamuse avaldamiseks Notarite Kojale, Andmekaitse inspeksioonile, Registrite ja Infosüsteemide Keskusele, Riigi Infosüsteemi Ametile, Eesti Pangaliidule, Statistikaametile, Eesti Advokatuurile, kohtutele, Tartu Maakohtu registriosakonnale ja kinnistusosakonnale, Eesti Andmekaitse Liidule ning teadmiseks Riigikogule.

Riigikogu õiguskomisjonis tutvustati volikirjade registri loomise kavatsust 10.06.2024. Õiguskomisjonis oldi toetaval seisukohal.

Tagasiside esitas kokku 10 asutust, sellest sisulise tagasiside 4 asutust. Registrite ja infosüsteemide Keskus ei soovinud VTK osas arvamust avaldada, seejuures kinnitas, et arendused on ajakavas. Riigikohus ei soovinud VTK osas arvamust avaldada. Notarite Kojal ja Andmekaitse Inspeksioonil ei olnud tähelepanekuid väljatöötamiskavatsuse osas. Siseministeerium ja rahandusministeerium kooskõlastasid väljatöötamiskavatsuse märkusteta.

Esitatud sisulisi arvamusi ja ettepanekuid ning nende arvesse võtmist on kajastatud alltoodud kooskõlastustabelis.

	Ettepaneku esitaja:	Märkused/ettepanekud:	Seisukoht/selgitus:
1.	Eesti Advokatuur äriõiguse komisjon	1. Komisjoni liikmed ei ole oma praktikas puutunud kokku probleemidega, mida VTK abil lahendada soovitakse. Küll aga on VTK-ga kavandatav tekitanud Komisjonis mure notariaalsete volikirjade edasise konfidentsiaalsuse pärast. Juba ühe isiku poolt teisele volikirja väljaandmise fakt võib viidata tehingu tegemise kavatsusele, mida osapooled ei pruugi soovida avalikkusega jagada. Otsing kuupäeva ja unikaalse numbri alusel (mis võimaldaks VTK kohaselt avalikkusel volikirja sisuga tutvuda) ei pruugi tänapäevaste	Selgitus 1. Volikirja sisu tehakse nähtavaks, kui volitaja selleks nõusoleku annab. Kui ei anna, siis sisu nähtavaks ei tehta.

		<p>tehniliste võimaluste juures siiski välistada taolise registri n-ö süsteemset läbikammimist algoritmide abiga ning sel alusel huvitavate leidude tegemist. Mõte, et notariaalsed volikirjad muutuvad ka oma sisu poolest nii avalikeks dokumentideks, et põhimõtteliselt igaüks saaks nendega avalikus registris tutvuda, teeb murelikuks. Praktikas sisaldavad volikirjad väga tundlikke andmeid, sh kavandatava tehingu tegemise tingimusi, hinda kontonumbreid, jpm. Ning isegi kui registrist ei saaks igaüks kätte volikirjade tekste, vaid näeks üksnes, kes, millal ja kellele on volituse andnud, võib ka see info võimaldada põhjendamatut uudishimutsemist. Rääkimata soovimatu andmelekkete riskist, kus registrist saadaks kätte info, mis ei ole mõeldud avalikkusega jagamiseks. Kaaludes ühelt poolt registri võimaldatavaid hüvesid (kusjuures registri andmetele ei antaks ikkagi õiguslikku tähendust) ja teiselt poolt sellega kaasnevaid riske dokumentide konfidentsiaalsusele, on Komisjoni hinnangul olulisem kaitsta konfidentsiaalsust. Nagu käesoleva arvamuse alguses öeldud – Komisjoni liikmete kogemuses ei ole tegemist väga suure praktilise probleemiga. <u>Kui selline register ka luua, siis see ei tohiks ühelgi juhul olla avalik ning sellele võiks ligipääs olla üksnes notaritel. Volikirja kehtivuse kontroll peaks ikkagi käima notari kaudu (kes saaks olla ka muu kui vastava volikirja tõestanud notar), kellel peaks olema õigus saada selle eest ka mõistlikku tasu.</u></p> <p>2. Saame VTK-st aru, et registrit rahastaks üksnes Notarite Koda oma liikmetelt laekuvate liikmemaksude arvelt. Juhul, kui selle protsessiga plaanitakse siiski edasi minna, loodame, et see põhimõte ei muutu. Arvestades Eesti Vabariigi praegust tungivat vajadust kulutusi kokku hoida, ei pea me mõistlikuks riigi vahendite kulutamist VTK-ga kavandatava registri loomise ja haldamise rahastamiseks.</p>	<p>Volikiri oma olemuselt on suunatud kolmandatele isikutele, see ei ole salajane dokument.</p> <p>Analoogselt saab apostilliregistrist alates selle loomisest teha päringuid Apostille unikaalse numbri järgi, seal on samuti enamasti nähtav kinnitatud dokument ning konfidentsiaalsusküsimusi ega andmelekketeid tõusetunud ei ole.</p> <p>Kui volikirjade register oleks kättesaadav ainult notaritele, siis kaob registri loomise algne idee, tõhustada avalikkuse võimalusi volikirjade olemasolu kontrollimiseks.</p> <p>2. Kavandatav register luuakse Notarite Koja poolt oma liikmetelt kogutavatest vahenditest.</p>
2.	Riigi Infosüsteemi Amet	<p>Notarite Kojal tuleks arvestada ka menetlusajaga RIHAs uue andmekogu asutamiseks ja kasutuselevõtmiseks. Kui registri loomiseks vajalik seadusemuudatuse kavand ning registri põhimääruse</p>	<p>Selgitus Notarite Koda toetab sisulist koostööd RIHaga dokumentide ettevalmistamisel.</p>

		kavand on valminud, tuleks RIHAs alkatada andmekogu asutamise kooskõlastamine, et enne nende kinnitamist oleks võimalik võtta arvesse RIHAs tehtavaid võimalikke märkusi.	
3.	Eesti Pangaliit	<u>Pangaliit toetab notariaalselt tõestatud volikirja registri loomist. Register lihtsustab krediidasutuste tööd volikirjade kontrolli teostamisel. Siinjuures märgime, et oleme valmis avaldama omapoolseid seisukohti ka koostatava registri põhimääruse projekti osas ning seda võimalikult varases etapis. Leiname, et põhjalikku läbimõtlemist vajavad näiteks andmekaitsega seonduvad aspektid. Eesmärgiga luua konkreetne ühtne praktika volikirja kontrolli osas oleks asjakohane juba enne registri loomist mõtete vahetus Notarite Kojaga, eelkõige varasemalt väljastatud volikirjade osas, mida ei kanta registrisse. Pangaliit toetab ka ideed välise veebi osas, sest sellisel juhul ei ole vajalik kolmandatel osapooltel täiendavaid arendusi luua.</u>	Selgitus Notarite Koda toetab ettepanekut kohtuda Pangaliiduga.
4.	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	<u>MKM toetab väljatöötamiskavatsuse (edaspidi VTK) põhieesmärki, milleks on lihtsustada ja tõhustada notaritel ning huvitatud isikutel notariaalsete volikirjade kontrollimist. MKM toetab igakülgset lahendusi, millega vähendatakse bürokraatiat ja halduskoormust ning suurendatakse kasutajasõbralikkust ning efektiivsust. Oleme nõus, et tänane süsteem ei ole puudutatud osapooltele ei ressursi ega tõhususe aspektist mõistlik. Arvestades VTK üldistuse astet, ei ole võimalik anda hinnangut loodava lahenduse (andmekaitse)õiguslikele aspektidele (nt seoses huvitatud osapoolte õigusega kontrollida volikirja olemasolu ja kehtivust ning tutvuda volikirjaga).</u> Täiendavalt pöörame tähelepanu, et loodud on uus keskne volituste haldamise süsteem. Tegemist on riigi infosüsteemi kindlustava organisatsioonilise, tehnilise ja õigusliku raamistikuga, mis koosneb kesksest volituste haldamise infosüsteemist, andmekogust ning keskse volituste haldamise süsteemi haldamise ja kasutamise tingimustest. Kõnesolev süsteem võimaldab juriidilise isiku esindajal või füüsilisel	Selgitus Kuna iga volikirja sisu (volitus) on erinev, siis ei saa volikirja olemasolust automaatselt tuletada, et see annab esindajale õiguse esindada volitajat kõigis erinevate ametiasutuste iseteeninduskeskkondades. See, et volikirjade registrisse sisestataks tulenevalt volituse sisust õigus esindada volitajat erinevates iseteeninduskeskkondades ning see info liiguks liidestuse kaudu edasi vastavasse iseteeninduskeskkonda ei ole kindlasti võimatu, aga eeldab ulatuslikke arendusi, millega kaasnevad kulud ja neid ei saa katta Notarite Koda.

		<p>isikul keskselt hallata tema antud ning temale antud volitusi riigi infosüsteemis. Süsteem koondab ligipääsuvolituste haldamise keskselt ettevõtja digivärvasse (ligipääsetav eesti.ee-st), muutes (hetkel eelkõige) ettevõtja esindajatele erinevate ametiasutuste iseteeninduskeskkondadesse juurdepääsu andmise mugavamaks. Arvestades, et vastavalt VTK-le on volikirjade registrit edaspidi võimalik liidestada teiste riigi infosüsteemi kuuluvate andmekogudega, samuti teiste riikide sarnaste registritega, et hõlbustada volikirjade piiriülest infovahetust, tuleks kaaluda, kas ei oleks täiendava lisandväärtuse saavutamiseks võimalik ja vajalik kahe andmekogu liidestamine.</p>	
--	--	---	--